

Nizami Gəncəvinin qiymətli aforizmləri

Nizaminin yanında özünü öyən olmaz,
Nizami olan yerdə şairəm deyən olmaz.

***

Nizamiyəm, xəyala dönənin biriyəm mən,
Həyacanlı sözümlə əbədi diriyəm mən.

***

Yüz il sonra sorsan bəs o hardadır,
Hər beyti səslənər: “burda, burdadır”.

***

İnsana arxadır onun kəlamı,
Ağlıdır hər kəsin dövləti, malı.

***

Bir olsa yoldaşın, dostun əməli,
Daşdan su çıxardar onların əli.
Nifaq olan yerdə fəlakət də var,
Səadət günəşi birlikdən doğar.

***

Seirdən ucalıq umma dünyada,
Çünki Nizamiylə qurtardı o da.
Nə qədər şair var, söz var, şeir var,
Dünyada onlardan mənəm yadigar

***

Kamil bir palançı olsa da insan,
Yaxşıdır yarımçıq papaqçılıqdan.

***

Yaxşılıq etməsən əgər insana,
Böyüklük şərəfi verilməz sana.

***

Xidmət etmək sayılır kişilikdən nişana,
Xalqına xidmət etmək bir şərəfdir insana. (S)
Bacarsan hamının yükünü sən çək,

İnsana ən böyük şərəfdir əmək.
Sən də əldən düşüb yorulsan əgər,
Sənin də yükünü bütün el çəkər. (L)

***

Yaxşılığı əzəldən adət etsən özünə,
Yaxşılığın hər yanda qapı açar üzünə. (S)

***

Çalış ki, kirpiyin olsun almaztək,
Ayıq ol, ölkənin keşiyini çək! (İ)

***

Belə misal çəkmiş aqıl bir insan:
“Qurd girməz sürüyə yatmasa çoban”. (İ)

***

Yurduna düşmənin yolun açma sən!(Ş)

***

Hər ürəyi sevindir xürrəm yaşa dünyada,
Tanrı qoymaz ki, dəysin oxun daşa dünyada. (S)

***

Çalış öz xalqının işinə yara,
Geysin əməlinlə dünya zərxara. (Y)

***

Hünər ardınca qoş xalqa hünər saç,
Qapılar bağlama, ər ol qapı aç. (Y)

Səadət kamalla yetişir başa,
Xalqa xidmət elə, ədəblə yaşa. (L)
Öz qəbiləsinə asi olan şəxs
Onunla bir yerdə yaşaya biməz. (L)

***

Buludtək damcıyla su al dənizdən,
Verəndə bol-bol ver əsirgəmədən. (İ)

***

Xeyirlə şər izləyir hər bəşəri əzəldən,
Xeyir xeyri tapandır, şər də şəri əzəldən. (S)

***

Hər şeyi özünçün əkmək nə yarar?
Dünyada hesabsız ruzi yeyən var!
Köçənlər bir çox şey əkmişdir bizə,

Biz də əkməliyik gənc nəslimizə.

***

Dünya bir tarladır diqqətlə baxsaq,
Hamı bir-birinə cütçüdür ancaq.(Ş)

***

El gücü-sel gücüdür, hər an çəkin bu seldən,
Yataqda da can alar qisas oxu qəfildən.

***

Xalqa divan tutanı divan gözlər hər yanda,
Məzlumların fəryadı qorxuludur cahanda. (S)

***

Könül təlim eyləyir hər hünəri insana,
Məslək eşqi deməkdir ər hünəri insana.

***

Alqışlarla çağlayar canda hünər çeşməsi,
Dönüb olar candakı qan da hünər çeşməsi. (S)

***

Əziyyət eyləsən cəfa görərsən,
Mehribanlıq etsən səfa sürərsən. (X)

***

Yaxşı adamların göz yum eybinə,
Yaxşı şey öyrətməz yaman göz sənə. (X)

***

Quyuya salsan da yaxşılığı, bil,
Yenə qayıdacaq, o itən deyil.

***

Yamanlıq etməkdən uzaq ol, uzaq,
Pisliyin əvəzi pislik olacaq. (X)
Bəla görəcəksən pislik etdincə,
Əvəz verəcəkdir dünya hər kəsə. (X)

***

Bəlli bir şeydir ki, pislik edənlər
Öz işindən özü çəkəcək zərər.

***

Eşitməmişəm mi bu məşhur sözü:
“Quyü qazan adam düşəcək özü”. (X)

***

Bu kənddə hər kimin əgər ağı var,
Yaxşılığı zərdən o yüksək tutar. (Y)

***

Xoş ətirlər saçmaq istəyən adam,
Gültək xoşxasiyyət olmalı mudam. (Y)

***

Adına yaxşılıq sikkəsini sal,
Böyük şöhrət qazan, göylərə ucal! (Y)

***

Bilir bu hikməti hər arif kişi,
Pis nəticə verməz yaxşının işi. (Y)

***

Su kimi aləmə həyat ver, can ver,
Hər rəngə uyğunlaş, dərddə dərman ver. (L)

***

Yaşa ki, dünyaya işıq verəsən,
Torpağa göz dikmə ilan kimi sən. (L)

***

Yaxşılıq etməsən əgər insana,
Böyüklük şərəfi verilməz sana. (L)

***

Quyuya salsan da yaxşılığı bil,
Yenə qayıdacaq, o itən deyil. (L)

***

Gecəni gündüzü çox vermə bada,
Yaxşı ad uğrunda çalış dünyada. (L)

***

Həmişə dünyada yaxşılıq axtar,
Yaxşı ad almaqda əbədiyyət var,

***

Yaxşı ad almışla yaxşı ol müdam,
Yoxsa, axır özün olarsan bədnam. (İ)

***

Pis fikrə düşərsə yaxşı bir insan,
Özünə yamanlıq edər hər zaman. (İ)

***

Biri pislilik etmiş olarsa sənə,
Sən yaxşılıq etsən bir özgəsinə-
Onu da, bunu da yad etmə əsla;
Dilini həmişə yamandan saxla. (İ)

***

Yaxşılıqla pisdən qorunmaq mümkün,
Dünyada yaxşılıq hər şeyə üstün. (Ş)

***

Öylə bir ixtiyar olsaydı məndə,
Qoymazdım bəndəyə möhtac bir bəndə.(Ş)

***

Aqillər kam alır yaxşılıqlardan.(Ş)

***

Özünə ölüncə özün ol qonaq,
Ağac ol, özündən doğur qol-budaq.(Ş)

***

Qüvvətli olsan da qəlbi yumşaq ol. (Ş)

***

Şüşəyə öncə sən vurma daş, kəsək,
Qırılsa çətindir onu düzəltmək.(Ş)

***

Əgər insansansa insanlığı sev. (L)
Xüdpəsənd olmayan təmiz bir insan,
Qorxmaz nə yaxşıdan, nə də yamandan. (L)

***

İnsanla yaşayan mərddir, kişidir,
Kimsəni sevməmək namərd işidir.(Ş)
Quyuya salsan da yaxşılığı, bil,
Yenə qayıdacaq, o itən deyil.

***

Nə qədər şair var, söz var, şeir var
Dünyada onlardan mənəm yadigar.

***

Nə xəzinə yığanam, nə də tirmə geyənəm,
Öz halal zəhmətimin çörəyini yeyənəm

***

Zatı pis olana üz göstərmə sən,
Qurdu bəsləməkdən ziyan çəkərsən.
Bədgövhər adamla heç addım atma,
Öz təmiz kimyanı küllərə qatma. (İ.)

***

Tanısan özünü, köçsən cahandan,

Yenə bu dünyada yaşayacaqsan.

***

Sığışmazsan qaranlıq, dar zindana, Nizami!
Günəş kimi işıq saç bu cahana, Nizami! (X.)

***

Yeniliklər törədən bu qoca kainatda,
Sözdən incə, kəsərli heç nə yoxdur həyatda.(X.)

***

Az danış, desinlər sözündə güc var,
Çox sözü dinləyən çox nöqsan tutar.
Çox söyləmək bəlkə sənə asandır,
“Çox oldu” desələr böyük nöqsandır. (L)